

Sygn. akt: III U 389/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 lipca 2015r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Monika Obrębska
Protokolant:	sekretarz sądowy Przemysław Dudziński

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 31 lipca 2015r. w O.

sprawy z odwołania T. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania T. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 14.04.2015r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje T. Z. prawo do emerytury począwszy od dnia 01.03.2015r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt III U 389/15

UZASADNIENIE

W dniu 23.03.2015r. T. Z. złożył w Oddziale ZUS w P., wniosek o ustalenie uprawnień do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Po rozpoznaniu tego wniosku decyzją z dnia 14.04.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił mu prawa do tego świadczenia uznając, że nie udowodnił on wymaganego 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

T. Z. decyzję powyższą zaskarżył, wnosząc od niej odwołanie, w którym wywodził, że legitymuje się wymaganym 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że T. Z. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, o których mowa w art.184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nie posiada wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. ZUS nie uznał bowiem jako okresu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 01.06.1979r. do 30.06.1981r., gdyż w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 12.09.2007r. wskazany charakter pracy nie jest zgodny z rozporządzeniem Rady Ministrów z 07.02.1983r. oraz wskazane stanowisko pracy – ślusarz remontowy nie odpowiada stanowisku wskazanemu w załączniku do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 29.06.1983r. ZUS nie uznał też jako okresu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 01.07.1981r. do 31.12.1998r., gdyż w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 12.09.2007r. brak jest określenia charakteru pracy zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 07.02.1983r. oraz wskazane stanowisko pracy – maszynista koparki nie odpowiada stanowisku wskazanemu w załączniku do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 29.06.1983r.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny:

T. Z. urodził się (...) Na dzień 01.01.1999 r. zgromadził okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie 25 lat. Nie jest członkiem OFE.

Z dniem 01.06.1979r. T. Z. podjął zatrudnienie w (...) w P. na stanowisku ślusarza remontowego. W rzeczywistości wykonywał pracę mechanika w warsztacie, gdzie zajmował się naprawami samochodów i sprzętu drogowego. Prace te wykonywał zarówno w kanałach remontowych, ale również poza nimi w warsztacie, jak też w razie konieczności w terenie. Z dniem 01.07.1981r. po pozytywnym ukończeniu kursu dla operatorów ładowarek charakter zatrudnienia T. Z. uległ zmianie. Powierzono mu wówczas obowiązki maszynisty koparko-spycharki. Od tego czasu do 31.12.1998r. odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał wyłącznie pracę operatora ciężkich maszyn budowlanych i drogowych – spycharki, koparki i ładowarki.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: dokumenty z akt rentowych, dokumenty z akt osobowych, zeznania odwołującego T. Z. oraz zeznania świadków J. D., J. K. i I. K..

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Odwołanie T. Z. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że podstawą do ubiegania się przez odwołującego o prawo do emerytury jest art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, gdyż urodził się on (...)Zgodnie z tymi przepisami prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 01.01.1949r., jeżeli:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
- w dniu 01.01.1999r. udowodnił 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Regułą jest, że okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (tak: § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r.). Zgodnie jednak z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego możliwe jest wykazywanie okoliczności, od których zależy nabycie uprawnień, w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń wszelkimi dowodami (wyrok SN z dnia 06.09.1995r., II URN 23/95, OSNP 1996/5/77, wyrok SN z dnia 02.02.1996r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239).

T. Z. na okoliczność wykonywania pracy w szczególnych warunkach w (...), a następnie Przedsiębiorstwie (...) w P. złożył świadectwo pracy datowane na 12.09.2007r., z którego wynika, że w powyższym zakładzie pracy był zatrudniony od 01.06.1979r. do 12.09.2007r., przy czym w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy od 01.06.1979r. do 30.06.1981r. na stanowisku ślusarza remontowego wykonywał prace w kanałach naprawczych przy remontach i naprawach pojazdów samochodowych i sprzętu drogowego, wymienione w wykazie A dział XIV poz. 16 rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r., a w okresie od 01.07.1981r. do 12.09.2007r. na stanowisku maszynisty koparki wykonywał prace wymienione w wykazie A dział V poz. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r.

Wobec zakwestionowania przez ZUS powyższego świadectwa pracy zasadniczą kwestią wymagająca rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie było ustalenie, czy charakter pracy odwołującego w spornym okresie pozwala na zakwalifikowanie jej jako pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu cyt. wyżej przepisów.

Na powyższe okoliczności Sąd przesłuchał świadków oraz odwołującego w charakterze strony, przeprowadził też dowód z dokumentów z akt osobowych odwołującego.

T. Z. w swoich zeznaniach wskazywał, że zatrudnienie w (...) w P. rozpoczął z dniem 01.06.1979r. na stanowisku ślusarza remontowego, ale tak naprawdę pracował na warsztacie. Naprawiał ciągniki i sprzęt drogowy. Naprawy wykonywał w kanałach remontowych, ale również poza nimi, a czasami również w terenie. Odwołujący podał, że charakter jego zatrudnienia zmienił się po tym, jak ukończył kurs operatora ładowarek. Od tego czasu tj. od wiosny 1980r. aż do końca zatrudnienia pracował już wyłącznie na koparce, czasem na spycharce i ładowarce, a od 2006r. wyłącznie na ładowarce. Innych pracy oprócz pracy maszynisty powyższych ciężkich maszyn budowlanych nie wykonywał.

Zeznania odwołującego potwierdzili przesłuchani w sprawie świadkowie.

Z zeznań świadków J. D., J. K. i I. K. wynika, że odwołujący w (...), a następnie w Przedsiębiorstwie (...) w P. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie pracę operatora koparki i ładowarki. Świadców J. D. i I. K. nie pamiętali by odwołujący na początku zatrudnienia pracował jako mechanik. Jedynie J. K. przyznał, że na początku zatrudnienia w (...) odwołujący przez krótki okres czasu pracował jako mechanik na warsztacie.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i odwołującego, nie znajdując żadnych podstaw by kwestionować ich szczerść i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy. Świadców są osobami obcymi dla odwołującego. Nie mają żadnego interesu w składaniu fałszywych zeznań. Ich zeznania wzajemnie się uzupełniają, tworząc logiczną całość. Świadców pracowali razem z odwołującym w spornych okresach, zatem posiadali wiedzę w przedmiocie charakteru jego pracy.

Zeznania świadków korespondują też z dokumentami z akt osobowych.

Z umowy o pracę z dnia 15.06.1979r. wynika, że odwołującemu z dniem 15.06.1979r. powierzono obowiązki ślusarza remontowego (k. 2 a.o.) Tak też stanowisko odwołującego określane było w kolejnych dokumentach aż do dnia 01.07.1981r. kiedy odwołującemu powierzono obowiązki maszynisty koparko – spycharki (vide k. 11 a.o.). W kolejnych angażach z lat 1981 – 1999 stanowisko pracy odwołującego określano jako „maszynista koparko – spycharki”, „maszynista ładowarki”, „maszynista koparki”, bądź ogólnie „maszynista” (vide angaże i zaświadczenia - akta osobowe).

Dokumenty z akt osobowych nie budziły wątpliwości Sądu co do ich wiarygodności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, tym bardziej, że korespondowały z dowodami osobowymi.

Reasumując powyższe Sąd doszedł do przekonania, że przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że w okresie od 01.07.1981r. do 31.12.1998r. tj. łącznie 17 lat i 6 miesięcy, odwołujący faktycznie wykonywał prace **maszynisty ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych**. Była to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Prace te są wyszczególnione w wykazie A dziale V poz. 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zdaniem Sądu brak było podstaw do zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu od 01.06.1979r. do 30.06.1981r., kiedy to T. Z. wykonywał pracę mechanika w warsztacie, gdzie zajmował się naprawami samochodów i sprzętu drogowego. Prace te odwołujący, jak sam przyznał, wykonywał zarówno w kanałach remontowych, ale również poza nimi w warsztacie, jak też w razie konieczności w terenie. Tymczasem prace przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych mogą być zakwalifikowane do pracy w szczególnych warunkach tylko wówczas jeśli stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywane są w kanałach remontowych – Wykaz A Dział XIV poz. 16.

T. Z. spełnił też wszystkie pozostałe przesłanki warunkujące nabycie uprawnień do wcześniejszej emerytury wynikające z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Na dzień 01.01.1999 r. udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat, osiągnął wiek 60 lat w dniu (...). oraz nie przystąpił do OFE. (vide dokumenty z akt emerytalnych).

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd w oparciu o art. 477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 14.04.2015r. i przyznał T. Z. prawo do emerytury począwszy od dnia 1.03.2015r. tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym odwołujący złożył wniosek o świadczenie.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010 roku, II UK 330/09, LEX 604220). W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie wszystkich okoliczności niezbędnych do wydania decyzji o przyznaniu odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury. ZUS nie dysponował bowiem niezbędnymi i wystarczającymi dokumentami pozwalającymi na uznanie pracy odwołującego w spornym okresie jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Dopiero na etapie postępowania sądowego po przeprowadzeniu stosownego postępowania dowodowego odwołujący w sposób niewątpliwy wykazał, że zgromadził wymagany ustawą 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych. Z tych względów orzeczono jak w pkt. 2 wyroku.